

Flevo Birdwatching

birding tours in the Netherlands



Datum: 6 april 2022

Gebied: Brabantse Biesbosch

Gids: Pim

Met een vriendelijk stel uit het Belgische Beveren mocht ik een middag als gids de Brabantse Biesbosch gaan verkennen. We gingen van start buiten de bebouwde kom van Werkendam om 14.30. We maakten eerst een wandeling door de Noordwaard, een gebied dat amper tien jaar geleden nog een agrarische functie had. In het kader van “ruimte voor de rivier” is men het gebied gaan ontpolderen. Behalve grote voordelen voor de mens is er ook een natuurgebied ontstaan waar vele vogels gebruik van maken.



Het waren uitdagende omstandigheden, in het begin nog droog, maar een stevige wind. De Futen trokken er zich weinig van aan, in deze tijd van het jaar zijn ze druk met hun paringsrituelen. Dit heeft nog het meest weg van een klassiek ballet. We werden begeleid door een koor van Tjiftjaffen en een eerste Fitis, vers gearriveerd vanuit het verre zuiden.

Vanaf een hoge boogbrug keken we uit over het uitgestrekte (natte) gebied. We zagen een aantal Smienten, Bergeenden en Wintertalingen. In de lucht was ondanks het grijze weer volop de voorjaarszang van Veldleeuweriken te horen.

“De uitbundig klinkende zang van de veldleeuwerik kan op mooie dagen in het voorjaar van grote hoogte gehoord worden. De mannetjes maken spectaculaire zangvluchten. Eerst klimmen ze tot een hoogte van soms meer dan honderd meter, waarna ze luid zingend omlaag vliegen om in de buurt bij het vrouwtje te landen. Een uitzonderlijk record ligt op 56 minuten. Helaas gaat het zeer slecht met de

veldleeuwerik. Sinds 1960 namen de aantallen met 95% af. Daarmee is deze soort een van de grootste slachtoffers van de intensieve landbouw en verruiging van de duinen”.

Bron: Vogelbescherming Nederland.

Een Torenvalk kwam overvliegen en vanuit een rietkraag hoorden we de uitbundige zang van een Blauwborst, helaas bleef de vogel door de harde wind laag in de vegetatie. Ook een Putter was kortstondig te bewonderen.

We reden nu richting de Bandijk waar we aan de andere zijde van het gebied stopten. Met de telescoop ontdekten we een groep Kemphanen. Deze maken in de Biesbosch een tussenstop op hun reis naar het noorden. Tureluurs waren ook volop aanwezig.



Fuut – Brabantse Biesbosch.

Staatsbosbeheer wil niet dat het gebied gaat verruigen omdat bij een hoge waterstand van de rivier deze zijn water snel kwijt moet kunnen in het gebied. Derhalve zijn een aantal natuurlijke grasmaaiers in het gebied ingezet waaronder Konikpaarden, Schotse hooglanders en Waterbuffels.

“Uniek voor Nederland is natuurlijke begrazing met waterbuffels. Hier in de natte gebieden voor deze grote grazers zich uitermate op zijn gemak. Heel lang geleden, zo’n 126.00 jaar terug, waren er nog wilde waterbuffels in ons land. De huidige waterbuffels stammen af van dieren uit de Balkan waar ze gehouden worden als werkdier of voor de melk. Natuurlijke begrazing met waterbuffels is nieuw in

Nederland. Vanwege hun dikke huid liggen ze 's zomers vaak in het water om af te koelen, maar ze kunnen ook goed tegen onze winters. Waterbuffels zijn niet gevaarlijk, maar wel erg nieuwsgierig. Daarom wordt geadviseerd voldoende afstand te houden”.

Bron: Free nature.



Waterbuffel – Brabantse Biesbosch.

Op een volgende boogbrug ontdekten we op grote afstand een drietal Pijlstaarten. Ook zagen we weer verschillende Veldleeuweriken hun zangvlucht maken.



Veldleeuwerik – Brabantse Biesbosch.

Bij een volgende stop begon het al wat natter te worden. In een boom zat een Buizerd en boven een rietkraag zagen we een vrouw Blauwe kiekendief vliegen met opvallende witte stuit.

Bij de volgende stop viel de regen met bakken naar beneden. We zagen de horst van een Visarend, maar helaas waren de bewoners niet thuis. Dit konden we ook al live zien via de website www.beleefdelente.nl.

“Visarenden broeden sinds 2016 met succes in Nederland, in de Biesbosch. In 2021 waren er maar liefst vijf broedpaartjes, waarvan drie succesvol en vlogen er acht jongen uit. De Biesbosch is momenteel het enige natuurgebied in Nederland waar visarenden succesvol broeden”.

Bron: Staatsbosbeheer.

Het was spijtig dat we de Visarend niet aantroffen, de vogels waren waarschijnlijk elders in het gebied aan het foerageren.

We reden nu naar een overdekte vogelkijkhut. Onderweg zagen we veel sporen van de Europese bever die veel in het gebied aanwezig is. Dit grootste knaagdier van Europa wordt vaak pas in de schemering actief.

Vanuit de kijkhut zagen we een exoot die je overal tegenkomt in de Biesbosch; de Grote Canadese gans, ook zagen we een groep Kuifeenden.

Vanaf een uitkijktoren zagen we naast Wintertalingen, Slobeenden en Smienten ook een zeldzamere Zomertaling. Deze soort is net teruggekeerd uit zijn winterverblijf in Afrika.

We reden vervolgens naar onze laatste stop en deden nog een wanhopige poging om in de stromende regen de Visarend te ontdekken, maar de vogels lieten zich vandaag niet zien. Wel kregen we nog een fraaie man Bruine kiekendief in de kijker!

In het ondiepe water zagen we vele tientallen Kluten. Ook hoorden we de explosieve zang van een Cetti's zanger, ongeveer het tiende exemplaar van deze middagexcursie. De soort is de laatste vijftien jaar ook explosief toegenomen in Nederland. Deze vogels zijn kampioen in verstoppertje spelen.





Pijlstaart – Vogelkijkhut Maltha – Brabantse Biesbosch.

Tenslotte hoorden we in een rietkraag de kenmerkende zang van een Rietzanger, de vogel liet zich kort zien laag in het riet. Over een paar weken zijn ze overal te horen en maken ze met beteren ook hun kenmerkende zangvluchten.



Konikpaard – Brabantse Biesbosch.



Kluut – Brabantse Biesbosch.

Tekst & foto's: Pim Julsing.